

Цимбалюк І. О. Політика оподаткування доходів у сучасних умовах / І. О. Цимбалюк // Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: матеріали XVI Міжн. Наук.-практ. Конф. (26–27 травня 2011 р.) / відп. ред.. Л.Г.Ліпич. – Луцьк: Волинська мистецька агенція „Терен”, 2011. – 348с. – С. 243-245.

УДК 336.221.4

Цимбалюк Ірина Олександрівна – к.е.н.,
ст. викл. кафедри менеджменту,
бюджетної та податкової політики ВНУ
ім. Лесі Українки

Політика оподаткування доходів у сучасних умовах

Податки на доходи належать до найдієвіших важелів, за допомогою яких держава може впливати на діяльність суб'єктів господарювання. Водночас вони є одним із найважливіших джерел поповнення бюджету.

Сучасні проблеми оподаткування доходів суб'єктів господарювання знайшли відображення у наукових працях українських вчених-економістів В. Андрущенко, А. Даниленка, І. Лукінова, В. Опаріна, А. Поддєрьогіна, М. Савлука, Л.Сітшаєвої, В. Суторміної, В. Федосова, С. Юрія та інших.

Проте, сучасні реалії прийняття та введення в дію нового Податкового кодексу, і надалі лишають актуальним питання вдосконалення політики оподаткування доходів. Зокрема багато питань викликають методологічні аспекти оподаткування податком на прибуток підприємств та застосування спрощених систем оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

У доходах Державного бюджету найбільшу питому вагу серед прямих податків має податок на прибуток підприємств надходження від якого у 2010 році становило 39969,2 млн. грн., що на 22,7 відсотка, або на 7399,4 млн. грн. більше ніж у 2009 році [3].

З 1 квітня набуває чинності третій розділ ПК згідно якого податок на прибуток очікують істотні зміни. Позитивним нововведенням є зниження

ставки податку до 23% та застосування податкових канікул на 5 років для підприємств з річним доходом до 3 млн. грн. і кількістю працівників до 20 осіб.

Податок на прибуток підприємств крім значного фіскального значення має й широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. Цей вплив може здійснюватись як завдяки диференціації ставок оподаткування по різних видах діяльності, так і завдяки наданню пільг у виробництві пріоритетних товарів. Але в нашій країні можливості щодо використання податку на прибуток як регулюючого фактора дещо обмежено його великим бюджетним значенням.

У доходах місцевих бюджетів першість належить податку з доходів фізичних осіб частка надходження від якого продовжує зростати. Так у 2010 рік надійшло 51,0 млрд. грн., що на 14,7 % більше минулорічного показника [1]. Основною метою введення податку з доходів фізичних осіб є забезпечення бюджетних надходжень та створення рівно напруженого податкового тиску на основі прямого визначення доходів платника податків.

Однак, на даний момент часу найбільше дискусій та спорів викликає система оподаткування малого бізнесу. Слід зазначити, що для суб'єктів малого бізнесу з метою сприяння їх розвитку чинною системою оподаткування передбачена можливість застосування альтернативних варіантів оподаткування доходів. Таким чином, на сьогодні існують три режими спрощеного оподаткування для суб'єктів малого підприємництва:

1. єдиний податок (для фізичних осіб-підприємців за ставкою від 20 до 200 грн. на місяць та для юридичних осіб - за ставкою 6% від виручки, якщо платник єдиного податку є платником ПДВ, і за ставкою 10%, якщо він не є платником ПДВ);

2. фіксований податок (для фізичних осіб-підприємців за ставкою від 20 до 100 грн. на місяць);

3. фіксований сільськогосподарський податок (0,03 - 0,45% від грошової оцінки землі за рік).

Незважаючи, на те, що з кожним роком кількість суб'єктів малого підприємництва, які переходять на сплату єдиного податку, зростає, частка від його надходжень в доходах місцевих бюджетів все одно залишається незначною – 2,4-2,5%.

Проаналізувавши чинну систему оподаткування доходів в Україні, можна зробити висновок, що вона є досить недосконалою і суперечливою. Основною проблемою на сьогодні залишаються недостатні та нестабільні податкові надходження до бюджетів усіх рівнів.

Високий рівень залежності доходної частини бюджету країни від податків та якісна структура податкових надходжень доходів державного бюджету підтверджує факти падіння реальних доходів підприємств, зростання кількості збиткових підприємств, недосконалої податкового законодавства, низького рівня доходів громадян [2].

Щоб податкові закони в Україні працювали ефективно, вони повинні бути зрозумілими (прозорими) для всіх, їх необхідно реформувати у відповідності з економічною ситуацією, яка склалася в Україні. Адже податкова стабілізація, як відомо, є важливим чинником економічної стабілізації країни.

Література

1. *Щомісячний моніторинг основних індикаторів бюджетної та банківської систем України. [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. - Режим доступу: <http://www.ibser.org.tia/news/559/>*
2. *Сітшаєва Л.З. Аналіз динаміки обсягів податкових надходжень в загальних обсягах доходів державного бюджету України в період з 2002 - початок 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org>*
3. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — Режим доступу : <http://www.minfm.gov.ua>*